

De Bibliotheek opent deuren

Strategisch
beleidsplan
2022-2025

Deze beleidsvisie beschrijft onze omgeving, ons verhaal, onze dromen en onze kaders voor de komende jaren. In het marketingplan vertalen we dit in marketingdoelstellingen en in de jaarlijkse werkplannen maken we onze plannen concreet en SMART.

Inhoud

Voorwoord	4
Onze omgeving	6
Ons verhaal	12
Onze dromen	16
Onze kaders	24

Voorwoord

*'Lezen is een openstaande deur
naar een wereld vol betovering'*

Met die woorden citeerde ik op 25 september 2020 de Franse schrijver en Nobelprijswinnaar François Mauriac en opende ik onze gloednieuwe, wondermooie Bibliotheek in Alphen aan den Rijn. Ik sprak daarmee de ambitie en verwachting uit dat op deze plek deuren open zouden gaan. In die schitterende, groene, inspirerende en warme huiskamer van de stad. Voor specifieke groepen die door hun laaggeletterdheid tegen gesloten deuren aanlopen. Voor mensen die door het ontbreken van digitale vaardigheden vastlopen in het leven. Voor iedereen die op zoek is naar persoonlijke ontwikkeling of zich wil laten betoveren door mooie en bijzondere verhalen. Voor iedereen die er even wil 'zijn' en verblijven, voor een kop koffie of om een krantje te lezen.

Net als op die bewuste zaterdagmiddag voel ik me trots. Trots omdat we zo'n modern, toekomstgericht en flexibel instituut zijn dat al eeuwenlang voor elke generatie de toegang naar nieuwe werelden is geweest. Trots omdat we daarin blijven meebewegen met alle ontwikkelingen in onze maatschappij en dagelijks zien hoe door het verbeteren van lees- of digitale vaardigheden en persoonlijke groei een wereld en toekomst zich ontsluiten. Tegelijk ben ik opgetogen en vol verwachting. Ons team bruist van de ideeën en staat te popelen om, samen met partners, onze dromen en ambities waar te maken. En we zijn nieuwsgierig waar het ons zal brengen. Want ook wij laten ons graag betoveren.

Het presenteren van onze dromen brengt gezonde spanning met zich mee. Zoals we in deze beleidsvisie zullen beschrijven, staan we voor grote maatschappelijke opgaven. Waar we deuren openen, dreigen er ook dicht te vallen. Bijvoorbeeld door de toename van laaggeletterdheid en de groeiende digitale kloof waardoor steeds meer ongelijkheid in de samenleving ontstaat. Maar er zijn ook andere omgevingsfactoren die van invloed zijn op onze toekomst. Dat alles maakt onze plannen allerminst een gelopen race. Deze beleidsvisie is dan ook geen star en statisch stuk, maar meer een navigatiesysteem: het doel ligt vast, de weg ernaartoe is helder en zal onderweg regelmatig bijstelling behoeven.

Tot slot... zolang we al Bibliotheek zijn, zijn we dat met elkaar: overheden, onderwijsinstellingen, welzijnsorganisaties, (zelfstandig) ondernemers, cultuurpartners, burgers, lezers en bezoekers. Lees deze beleidsvisie als een plan van ons allemaal!

Hester van Beek, directeur-bestuurder Bibliotheek Rijn en Venen

Onze Omgeving

Er zijn tal van factoren die invloed hebben op onze samenleving. We beschrijven de meest relevante ontwikkelingen, zowel kansen als bedreigingen, die betrekking hebben op de Bibliotheek. Deze ontwikkelingen staan niet los van elkaar, maar grijpen op elkaar in.

Toename laaggeletterdheid

In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder moeite met lezen, schrijven en/of rekenen (12% van de totale bevolking). Daardoor hebben zij ook vaak moeite met digitale vaardigheden. Dat heeft grote impact op hun persoonlijke leven. Als je niet goed kunt lezen, schrijven en/of rekenen, vind je minder snel een baan, heb je minder grip op je geldzaken en leef je minder gezond. Laaggeletterdheid neemt steeds verder toe. Dat komt door de vergrijzing van de bevolking, de toestroom van nieuwkomers en de afnemende leesvaardigheid bij jongeren.¹ In het werkgebied van Rijn en Venen is ongeveer 10% van de bevolking laaggeletterd.²

Afname leesplezier

Lezen is het cement van de samenleving. Het lezen van verhalen helpt je om sociaal te functioneren. Door fictie te lezen, kun je je beter inleven, meer begrip opbrengen voor anderen en gemakkelijker nieuwe contacten leggen. Wie in zijn vrije tijd voor het plezier leest, ziet zijn woordenschat en taalvaardigheid groeien en gaat daardoor vaker lezen. Lezen voor je plezier is dus van cruciaal belang om je leesvaardigheid te onderhouden en te verbeteren: *use it or lose it*. Recent onderzoek laat echter zien dat een kwart van de 15-jarigen niet goed genoeg kan lezen om zelfstandig mee te kunnen doen in onze maatschappij. Daarnaast is het leesplezier van de Nederlandse jongeren het laagste ter wereld. Vooral jongens, leerlingen op het vmbo en mbo en leerlingen met een meertalige achtergrond blijven achter.³

“

De Bibliotheek is voor de gemeente Alphen aan den Rijn een heel belangrijke partner. Een plek waar iedereen welkom is voor inspiratie, ontmoeting en een kopje koffie. De wereld verandert in een hoog tempo, technologie speelt een steeds belangrijkere rol en veel mensen hebben moeite om het tempo van de samenleving bij te benen. Dit betekent dat jong en oud zich zal moeten blijven informeren en ontwikkelen. Ook voor mensen die op achterstand staan, bijvoorbeeld doordat ze het Nederlands minder goed beheersen of moeite hebben met lezen en schrijven. De Bibliotheek is er daarom voor alle inwoners die zichzelf willen ontwikkelen en inspiratie willen opdoen.

Erik van Zuylen, wethouder gemeente Alphen aan den Rijn

”

“

Een van de tekenen van vooruitgang is het aantal mensen dat leest. En bibliotheken bieden niet alleen faciliteiten om te lezen, maar ook voor veel culturele en sociale zaken. Persoonlijk heb ik veel vooruitgang geboekt bij het leren van de taal en het leren kennen van de nieuwe samenleving voor mij als nieuwkomer in onze bibliotheek.

”

Hanna (Syrië), deelnemer Taalhuis/Taalcafe

Ontwikkeling nieuw onderwijscurriculum

Het huidige curriculum voor het primair en voortgezet onderwijs stamt uit 2006. Sindsdien is het op onderdelen aangepast, maar de huidige kerndoelen en eindtermen sluiten niet goed meer aan bij onze toekomstige leefwereld. Daarom wordt nu gewerkt aan een nieuw onderwijscurriculum dat in 2023 gereed moet zijn en dat leerlingen beter voorbereidt op een vervolgopleiding en deelname aan de maatschappij. Het is gericht op een betere doorstroming van basis- naar voortgezet- en vervolgonderwijs en meer samenhang tussen vakken. De 2 nieuwe leergebieden *Burgerschap* en *Digitale Geletterdheid* bieden interessante aanknopingspunten voor de Bibliotheek. Dat geldt ook voor de aanpassingen in de andere leergebieden.⁴

Groeiende ongelijkheid

Lang niet iedereen kan gelijke tred houden met de digitalisering van de samenleving. Een groeiende tweedeling ligt op de loer tussen hen die wel volwaardig kunnen deelnemen aan de digitale maatschappij en hen die dat niet kunnen. Uit onderzoek blijkt dat ouderen, laagopgeleiden en mensen met een lager inkomen vaak minder digitale vaardigheden hebben. Ook hebben zij een lagere motivatie en een terughoudende attitude, beschikken zij over minder goede apparatuur en maken zij beperkter gebruik van het internet. Dit versterkt de ongelijkheid. Wie goed uit de voeten kan met digitale middelen, vindt op die manier sneller een baan, leeft gezonder en heeft toegang tot betrouwbaardere informatie. Wie die vaardigheden niet bezit, dreigt daardoor tussen wal en schip te vallen.⁵

Digitale overheid

Digitale vaardigheden zijn nodig om zaken te kunnen doen met de overheid. Het gebruik van de digitale overheid is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Bijna alle Nederlanders hebben en gebruiken thuis internet. Circa 4 miljoen burgers hebben echter niet voldoende digitale vaardigheden om zelfstandig online zaken met de overheid te doen en hebben daarbij hulp nodig.⁶ Dit geldt met name voor internetgebruikers van 65 jaar en ouder en laagopgeleiden.

“

De Bibliotheek is enorm waardevol voor onze inwoners, ook op cultureel gebied. Met hun uitgebreide collectie biedt de bieb toegang tot de kunst en cultuur van Nieuwkoop. Ook organiseren ze door het jaar veel verschillende activiteiten die zorgen voor ontmoeting en verrijking. Deze activiteiten zijn voor kinderen, jongeren, volwassenen, statushouders en mensen die de taal niet goed spreken. Ze zorgen voor verbinding en vergroten de sociale contacten van onze inwoners. Daarnaast helpt de bieb statushouders bij het leren van de Nederlandse taal en onze normen en waarden. Dat draagt bij aan een goede inburgering.

Gerben van Duin, wethouder gemeente Nieuwkoop

”

21^e eeuwse vaardigheden

De 21^e -eeuwse vaardigheden zijn competenties die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te nemen aan een maatschappij waarin technologie en digitalisering een grote rol spelen. Daarbij zijn vaardigheden als digitale geletterdheid, samenwerken, communiceren, zelfregulering en kritisch denken van wezenlijk belang. In het nieuwe onderwijscurriculum krijgen deze vaardigheden een belangrijke plek.

Deze 21e -eeuwse vaardigheden zijn niet alleen voor kinderen van belang, maar juist ook voor volwassenen. Steeds meer mensen kunnen met moeite omgaan met de enorme stroom aan informatie en nemen slechts ten dele kennis van ontwikkelingen. Informatie is niet langer enkel afkomstig van één betrouwbare bron maar wordt versnipperd aangeboden. Mensen trekken zich terug in hun persoonlijke informatiebubbel waar verschillende (on)waarheden ontstaan.⁷

Het nieuwe normaal

Door de huidige coronacrisis is de maatschappij in rap tempo veranderd. Op dit moment is het nog lastig te bepalen waar dat precies toe leidt. Onderzoek moet uitwijzen wat de maatschappelijke gevolgen van de crisis zijn voor werk en inkomen, zorgmijding en zorggebruik, emotioneel welbevinden, solidariteit en informele hulp, sociale relaties in buurten en het vertrouwen in de toekomst.⁸

Duidelijk is wel dat deze crisis het merendeel van de eerdergenoemde ontwikkelingen heeft versneld. De ongelijkheid in de samenleving is toegenomen en de kwetsbare situaties waarin mensen kunnen zitten, zijn nog meer zichtbaar geworden. Kinderen hebben lange tijd online thuisonderwijs gevolgd waardoor lees- en leerachterstanden zijn ontstaan. Daarnaast speelt het gebrek aan sociaal contact veel mensen parten. Eenzaamheid is toegenomen en participatie heeft veel stappen teruggedaan.

A man in a light blue sweater and jeans stands in a library aisle, holding a green book. He is looking out through the open shelves at a landscape of rolling hills and mountains under a cloudy sky. The shelves are filled with books, and the lighting is warm and golden, suggesting a sunset or sunrise.

Ons verhaal

De bibliotheken in Nederland zijn verenigd in de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). Gezamenlijk hebben we een visie en ambitie ontwikkeld.

De Bibliotheek als de motor van een vaardige samenleving

De Bibliotheek is van alle tijden en van ons allemaal. Een plek waar iedereen welkom is en waar je 'samen jezelf kunt zijn'. Of je nu wilt lezen voor je plezier, of wilt leren, voor inspiratie, een vraag hebt of voor een ontmoeting komt; het mag allemaal. Het is een (online) plek waar je antwoorden vindt en waar je jezelf kunt ontwikkelen. Dit maakt de Bibliotheek een onmisbare motor van een vaardige en menselijke samenleving.

Als bibliotheken leveren we een wezenlijke bijdrage aan welzijn en welvaart. Het is onze ambitie dat we er – samen met onze partners – voor zorgen dat iedereen taalvaardig is, digitaal mee kan komen en de kans heeft zich een leven lang te ontwikkelen. Dat iedereen toegang heeft tot de informatiemaatschappij en er zijn weg in kan vinden. Dat iedereen kan kennismaken met literatuur, kunst en cultuur. En dat minder mensen eenzaam zijn.

In iedere gemeente sluiten we hiervoor aan bij de lokale context, lokale netwerken en lokale behoeften. We werken nauw samen met overheden, scholen, culturele en maatschappelijke organisaties. Elke bibliotheek heeft zo een eigen lokale kleur, maar opereert wel vanuit dezelfde intentie en met dezelfde belangrijke pijlers.⁹

“

Een soort 'spin in het web'. Dat is wat je als vestigingsleider bent. Ik ben aanspreekpunt voor vrijwilligers, collega's en klanten, zet beleid uit, houd actief contact met samenwerkingspartners en stem af met alle afdelingen binnen Bibliotheek Rijn en Venen. Ik geniet ervan om de enorme diversiteit aan producten en diensten aan de man te brengen. En ik wil graag laten zien dat de Bibliotheek een onmisbare partner is als het gaat om ontwikkeling, kennisoverdracht en inspiratie. Het allerleukste aan mijn baan is om te zien hoe mensen uit allerlei doelgroepen genieten van onze activiteiten en programma's.

*Laura van Teijlingen, vestigingsleider vrijwilligers
Bibliotheek Zoeterwoude-Dorp, Woubrugge, Hazerswoude-Dorp
en Bibliotheek aan Huis*

”

Bibliotheekconvenant

In het Bibliotheekconvenant 2020-2023 hebben bibliotheken en de drie overheidslagen vastgelegd dat zij zich gezamenlijk gaan inzetten voor drie maatschappelijke opgaven.¹⁰

- 1 Bevordering geletterdheid en leesplezier
- 2 Burgerschap en digitale inclusie
- 3 Leven lang ontwikkelen

Ook Bibliotheek Rijn en Venen richt zich op deze maatschappelijke opgaven, uitgewerkt binnen de lokale context van ons werkgebied. Wij zijn werkzaam in vier gemeentes: Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Zoeterwoude. Naast de drie genoemde landelijke opgaven sluiten we ook aan bij lokale ambities.

Missie

Bibliotheek Rijn en Venen is dé plek voor een leven lang lezen, ontwikkelen en verrijken voor alle inwoners in ons werkgebied die dat willen.

Onze dromen

We werken onze dromen uit in de positionering van de Bibliotheek. Een positionering die aansluit op onze veranderende omgeving en de komende jaren zorgt voor een sterke marktpositie met een sterk merk.

Wij zijn expert en regievoerder op het gebied van geletterdheid en leesplezier

De Bibliotheek is hét expertisecentrum als het gaat om lezen en leesplezier. We bevorderen het plezier van (voor)lezen op een enthousiaste en aanstekelijke manier vanaf de vroegste jeugd. Dat doen we o.a. door het ontwikkelen van doorgaande leer- en leeslijnen voor 0 t/m 18 jaar. We zetten in op deskundigheidsbevordering bij leerkrachten en stimuleren ouderbetrokkenheid.

De Bibliotheek ontwikkelt zich verder als regievoerder op het gebied van geletterdheid. We zijn de enthousiaste aanjager van samenwerking tussen alle relevante taalpartners in het netwerk. We hebben een verbindende rol en zijn aanbieder van ondersteunende activiteiten. In gezamenlijkheid geven we actief invulling aan het signaleren en aanpakken van achterstanden in taal- en leesvaardigheden.

Concreet:

- In Kaag en Braassem en Nieuwkoop maken we gebruik van de landelijke aanpak De Bibliotheek op school (dBos). Dit is een structurele samenwerking tussen het onderwijs, de Bibliotheek en de gemeente met als doel om leesplezier en mediawijsheid te bevorderen, op school én thuis.
- In de gemeente Alphen aan den Rijn ontwikkelen we een gezinsaanpak met de focus op 0 t/m 6 jaar. Daarbij intensiveren we de samenwerking met relevante partners en geven we ouders handvatten voor een positieve leesopvoeding. Het doel is om de taalvaardigheid van het hele gezin te bevorderen. Voorbeelden hiervan: BoekStart, BoekStartcoaches op de CJG locaties, de VoorleesExpress en de inzet van leesconsulenten bij (voorschoolse) instellingen in de wijk. Het is onze ambitie om deze gezinsaanpak uit te breiden naar de andere gemeenten in ons werkgebied.
- We zijn aanbieder van ondersteunende activiteiten voor het primair onderwijs die scholen tegen betaling kunnen afnemen.
- We ontwikkelen en implementeren het concept Plek 3 in ons werkgebied. Plek 3 positioneert de Bibliotheek als derde (online) leeromgeving naast de thuis- en schoolomgeving. Met Plek 3 richten we ons op kansgelijkheid voor kinderen in het PO en VO. We ondersteunen ze bij het bevorderen van taalvaardigheid en digitale geletterdheid en besteden aandacht aan thema's als cultuureducatie, duurzaamheid, burgerschap en techniek.
- We zetten extra in op doelgroepen die zich in een kwetsbare positie bevinden. Onder jongeren nemen leesvaardigheid en leesplezier af. In samenwerking met het onderwijs en/of jongerenwerk bereiden we vanuit onze expertise hierin passende interventies voor.
- We investeren verder in de kwaliteit van de dienstverlening vanuit ons Taalhuis en bieden tal van activiteiten voor iedereen die wil oefenen met de Nederlandse taal. Voorbeelden hiervan: Taalcafés in verschillende gemeenten, de inzet van taalmaatjes, taalwandelen en het Taal Ondersteuningsplein (TOP-plein).

“

Bibliotheek Rijn en Venen is héél actief op het gebied van leesbevordering en dat waardeer ik enorm. Ze zorgt ervoor dat iedereen toegang krijgt tot lezen, ook mensen die financieel minder te besteden hebben. Dat is belangrijk, want lezen brengt je in contact met een wereld die groter is dan jezelf.

Ook voor het onderwijs doet de Bibliotheek veel: neem 'de Bibliotheek op school'! Veel van onze scholen hebben er een abonnement op. Daarmee zijn ze voorzien van een mooie jeugdcollectie die jaarlijks wordt gewisseld en uitgebreid. De leesconsulente vanuit de Bibliotheek overlegt met de scholen hoe zij hun leesbevordering en leesmotivatie willen vormgeven. Voor iedere school maatwerk! En in de nieuw te bouwen Integrale Kindcentra, waar onze scholen onderdeel van zijn, komt er bovendien een uitleenpunt voor volwassenen bij.

”

Thea Janson, schoolbestuurder SPO Wij de Venen

Wij investeren in burgerschap en digitale inclusie

De Bibliotheek investeert in het bevorderen van digitale vaardigheden voor jong en oud. We sorteren voor op de ontwikkeling van het nieuwe curriculum en bieden het onderwijs ondersteuning op het gebied van burgerschap en digitale geletterdheid.

Daarnaast zijn we regisseur in het netwerk van partners op het gebied van digitale vaardigheden. Binnen dit netwerk geven we vorm aan signalering, educatie, informatie en ondersteuning. De Bibliotheek is hét informatiepunt voor burgers met vragen over de digitale dienstverlening van overheidsinstanties. We zorgen ervoor dat niemand de deur uitgaat zonder óf het juiste antwoord óf een duidelijke doorverwijzing. En we ondersteunen en faciliteren mensen bij de ontwikkeling naar digitale zelfredzaamheid en sluiten aan bij de lokale preventieagenda zodat mensen hun kansen op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn, werk en inkomen kunnen vergroten.

Concreet:

- Voor het onderwijs hebben we een uitgebreid aanbod met activiteiten op het gebied van digitale geletterdheid.
- In de gemeente Alphen aan den Rijn verzorgen we een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) waar we mensen helpen bij vragen over de digitale overheid. Deze dienstverlening breiden we verder uit naar de andere gemeenten in ons werkgebied.
- We ondersteunen mensen bij verschillende maatschappelijke onderwerpen zoals de belastingaangifte, donorregistratie en informatie rond de coronamaatregelen.
- De Bibliotheek organiseert cursussen en activiteiten op het gebied van omgaan met computer en internet.

Wij dagen iedereen uit zich een leven lang te ontwikkelen

Inspireren, uitdagen en prikkelen, het zit in het onze genen. We streven ernaar om persoonlijke groei en (talent)ontwikkeling voor iedereen bereikbaar en toegankelijk te maken. De Bibliotheek is een openbare, veilige en laagdrempelige (leer-en ontwikkel)plek. Het gaat daarbij zowel om het opdoen van basisvaardigheden (zoals lezen, rekenen en digitale vaardigheden) als om het (door) ontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan blijvende inzetbaarheid. De Bibliotheek is een belangrijke speler op het gebied van cultuurbeleving en levert een bijdrage aan de cultuurvisie van de gemeente.

Concreet:

- We ontwikkelen jaarlijks een cultureel programma met grote diversiteit aan activiteiten gericht op activering, participatie en verrijking. Zowel onze programmering als onze collectie stemmen we nauwkeurig af op de behoeften van onze doelgroepen die we leren kennen door klantenpanels, de programmeringsraad en (online) communities.
- In verschillende vestigingen is er De Maakplaats, een plek waar iedereen van 0-99+ jaar een Maker kan zijn. Hier kun je onder begeleiding deelnemen aan verschillende creatieve activiteiten, georganiseerd door de Bibliotheek en een diverse groep van samenwerkingspartners. Samen met andere Makers leer je nieuwe (digitale) vaardigheden.
- Er is extra aandacht voor talentontwikkeling voor jongeren. We bouwen aan een samenwerkingsnetwerk rond deze doelgroep en ontwikkelen in gezamenlijkheid een educatief aanbod. Voorbeelden hiervan: de Talentenbar (pilot) en HipHop in je Bieb.
- Onze cultuurcoaches fungeren als aanjager, verbinder en projectleider en hebben als taak om het lokale culturele klimaat te verbeteren en lokale initiatieven te ondersteunen.
- We starten projecten gericht op verbinding, lokale verankering en talentontwikkeling, zoals het Community Art project Onderlinge Verbondenheid.

“

Omdat de Bibliotheek zo laagdrempelig is, is het een prima plek om mensen kennis te laten maken met cultuur en erfgoed. Iedereen stapt hier naar binnen, ook mensen die niet zo snel naar een museum gaan. Daarom organiseren we er vaak exposities. Bijvoorbeeld over de archeologische opgravingen bij de Swaenswijkbrug. Daar vonden we 17e-eeuwse skeletten. En bij de Máximabrug vonden we zelfs een schedel uit de IJzertijd. Ze zijn allemaal onderzocht met de nieuwste technieken en vanaf januari kan iedereen ze bekijken in de vestiging Alphen Centrum. Zo kun je tijdens een bezoekje aan de bieb meteen wat meer te weten komen over de geschiedenis van je eigen stad.

Janneke Noordervliet, adviseur archeologie voor de gemeente Alphen aan den Rijn bij Omgevingsdienst Midden Holland

”

Duurzaamheid en Erfgoed maken ons uniek

Duurzaamheid

Met het Huis van Duurzaamheid levert de Bibliotheek een bijdrage aan de ambitie van de gemeente Alphen aan den Rijn om inwoners te informeren over de noodzaak en mogelijkheden van een duurzame leefstijl. Het Huis van Duurzaamheid is een kennis- en informatieknoppunt. Hier verbinden netwerkpartners zich aan het thema duurzaamheid en kunnen inwoners terecht voor informatie en advies. Huis van Duurzaamheid helpt exposure te creëren voor burgerinitiatieven en biedt activiteiten en educatie aan. Met Huis van Duurzaamheid geeft de Bibliotheek mede invulling aan het coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma Groene stad met lef. Daarnaast hebben we als maatschappelijke organisatie een voorbeeldfunctie.

Ook in Kaag en Braassem en Nieuwkoop zijn er ambities op het gebied van duurzaamheid. De Bibliotheek kan ook in die gemeenten een rol vervullen.

Erfgoed

In de gemeente Alphen aan den Rijn ontwikkelen we een Erfgoedcentrum waar inwoners alles kunnen vinden en ervaren rond het thema erfgoed. Het Erfgoedcentrum verbindt verleden, heden en toekomst en heeft als doel om inwoners meer kennis en gevoel te laten krijgen bij de geschiedenis en achtergrond van hun woonplaats. De Bibliotheek heeft een zichtbare regierol in het netwerk van erfgoedpartijen, huisvest en werkt samen met het Gemeentearchief en geeft het thema erfgoed een plaats in de onderwijsprogramma's. Exposities en tentoonstellingen zorgen voor meer beleving van erfgoed. Hiermee leveren we een bijdrage aan de lokale ambitie om erfgoed beter zichtbaar te maken.

De gemeente Nieuwkoop heeft nog geen uitgewerkt beleid op het gebied van erfgoed, de Bibliotheek kan een rol spelen bij de uitvoering daarvan.

“

Bibliotheek Rijn en Venen en Rabobank Groene Hart Noord hebben dezelfde missie als het gaat om duurzaamheid. Beide willen de inwoners uit de regio helpen te verduurzamen en bewustwording creëren voor duurzaam wonen en leven. De Bibliotheek en de Rabobank zoeken elkaar regelmatig op om hierin samen te werken en elkaar te versterken. Zo hebben we vorig jaar uit ons coöperatiefonds een donatie gedaan voor de theeplukfiets: een elektrische bakfiets waarin theeplanten groeien die mensen zelf kunnen plukken. We denken vaak te groot als het om duurzaamheid gaat, terwijl kleine stapjes, zoals meer groen in de omgeving en aanschaf van ledverlichting, ook al helpen. De bieb gaat dus niet meer alleen over boeken, maar heeft ook een maatschappelijke functie gekregen.

Marieke Egberts, Adviseur Marktbewerking Communicatie en Coöperatie Rabobank Groene Hart Noord

”

A hand holding a thick book horizontally. On top of the book, a hiker wearing a red shirt, blue pants, a yellow hat, and a red backpack stands with their back to the camera, looking out over a vast, cloudy blue sky. The book is positioned between two dark, rocky cliff edges that appear to be part of a larger landscape.

Onze kaders

Terwijl we bouwen aan een bloeiende, moderne en dynamische Bibliotheek, werken we deze beleidsperiode ook aan het verstevigen van onze basis en uitgangspunten.

De Bibliotheek is een moderne, toekomstgerichte en flexibele organisatie

Een volwaardige bibliotheekvoorziening geeft invulling aan de 5 kernfuncties die staan beschreven in de bibliotheekwet. Dat zijn lezen en literatuur, kennis en informatie, educatie en ontwikkeling, kunst en cultuur, en ontmoeting en debat¹¹. We opereren binnen het landelijke bibliotheekstelsel waarin we kennis delen en gezamenlijk werken aan de innovatie van het (online) bibliotheekwerk.

Daarnaast speelt de Bibliotheek in op de lokale situatie. Belangrijk is dat de bibliotheekvoorziening goed bereikbaar en toegankelijk is. De organisatie is flexibel en de basisdienstverlening is op orde. We richten onze werkprocessen effectief en efficiënt in en werken conform de AVG richtlijnen.

De Bibliotheek is een veilige plek, want iedereen is welkom. Om te werken of te studeren, om jezelf ontwikkelen, om ontspanning te zoeken, om te ontmoeten of te verblijven.

“

Boeken brengen je niet in contact met een tekst, maar in contact met jezelf. Voor mij is een bibliotheek dus een plek waar je op enorm veel manieren jezelf kunt leren kennen.

Mark van Lieshout, hij komt bijna wekelijks in de Bibliotheek.

”

“

Als vrijwilliger van de VoorleesExpress kom ik wekelijks thuis bij een kind met een (dreigende) taalachterstand om samen te lezen, voor te lezen, te kletsen of een (taal)spelletje te doen. Ik probeer ook altijd ouders en andere kinderen te betrekken, zodat taal en lezen een grotere plek krijgen in het hele gezin. Zelf houd ik erg van lezen en taal. En ik hoop dat mijn enthousiasme het plezier in lezen aanwakt in kinderen, zodat ze taalvaardiger worden en zich makkelijker kunnen redden op school en later in de maatschappij.

Lisette Janssen, vrijwilliger VoorleesExpress

”

Er zijn voldoende en goed gekwalificeerde, bevlogen medewerkers en vrijwilligers

Goed gekwalificeerde medewerkers en betrokken vrijwilligers werken bevlogen samen aan de realisatie van onze dromen. De Bibliotheek heeft oog voor de talenten van medewerkers en biedt tijd en ruimte om deze te ontwikkelen. In deze beleidsperiode leggen alle medewerkers hun ambities vast in een persoonlijk ontwikkelplan. Die ontwikkeling wordt ondersteund door training, intervisie en coaching. Bijzondere aandacht is er voor vraaggestuurd werken en voor het werken in communities. Daarnaast zijn samenwerken, deskundigheid en kennis delen belangrijk om op professionele wijze de rollen van expert en regievoerder te kunnen vervullen in de vele netwerkverbanden.

De Bibliotheek is tevens de plek waar van oudsher betrokken en enthousiaste vrijwilligers een wezenlijke bijdrage leveren aan de basisdienstverlening en het waarmaken van onze ambities. In deze beleidsperiode werken we verder aan het principe 'de juiste persoon op de juiste plek', zodat iedere medewerker én vrijwilliger die rol heeft die het beste past.

Er is een aantrekkelijke fysieke en online collectie

We hebben een aantrekkelijke fysieke en online collectie die is afgestemd op de wensen en het profiel van onze klanten. De collectie dient ook als ondersteuning voor de programmering en educatie. Via het interbibliothecair leenverkeer wordt toegang verschaft tot de gezamenlijke, brede collecties van alle openbare bibliotheken in ons land. Hiermee borgt de Bibliotheek dat klanten toegang hebben tot vrijwel alle gangbare en minder gangbare titels die in Nederland zijn verschenen. Daarnaast zijn we onderdeel van een toekomstig collectief landelijk bibliotheekstelsel (CLB). Een CLB levert een bijdrage aan de samenwerking tussen bibliotheken, maakt versnelling van innovatie en verlaging van de kosten mogelijk en helpt bij het beter bedienen van de klant.

De samenwerking in het netwerk is sterk

Samenwerken zit in onze genen. Elk onderdeel van onze dienstverlening is verbonden met dat van partners en wordt in co-creatie ontwikkeld. De Bibliotheek opereert in een groot netwerk van partijen. De mate en intensiteit van samenwerking verschilt. Al onze samenwerkingsnetwerken bestaan uit organisaties op het gebied van welzijn, cultuur, sport, duurzaamheid, onderwijs en hulpverlening en hebben als doel verbinding en samenhang te bevorderen tussen lokale initiatieven op de genoemde terreinen. Samenwerken is inspirerend en vergroot de beschikbare expertise. Dit draagt bij aan de openheid en wendbaarheid van onze organisatie. Zo kunnen we blijven meebewegen met sociale, maatschappelijke, economische en demografische ontwikkelingen en verwachtingen. Bovendien kunnen we in samenwerking met partners onze dienstverlening versterken. Dit tonen we aan door effectmetingen en evaluaties.

Kwaliteit, toezicht en duurzaamheid zijn op orde

Onze Bibliotheek is gecertificeerd door de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Taal en Cultuur. Dit geeft aan dat we voldoen aan het kwaliteitskader voor onze branche, dat deze kwaliteit is geborgd en structureel wordt geëvalueerd en verbeterd. Specifiek voor het Taalhuis is certificering in ontwikkeling. Om de duurzaamheid van onze dienstverlening te verbeteren, borgen en zichtbaar te maken, willen we deze beleidsperiode het Duurzaam Gastvrij certificaat behalen. Toezicht en bestuur zijn ingericht conform de Governance Code Cultuur en we werken met een Raad van Toezichtmodel.

We kennen onze doelgroepen

We gebruiken klantsegmentatie om onze doelgroepen in kaart te brengen. We verliezen bestaande klanten niet uit het oog en steken energie in het aantrekken van nieuwe klanten. Daarvoor trekken we er actief op uit: we gaan de wijken in, gaan gesprekken aan met mensen en zoeken de verbinding. Door online programmering weten we nieuwe doelgroepen aan ons te binden en hebben we een groter bereik. Bovendien stelt het ons in staat om samen te werken met andere bibliotheken, instellingen of landelijke partijen. We voeren jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uit en scoren tenminste gelijk aan de benchmark van Nederlandse bibliotheken. Ook meten we de tevredenheid van andere stakeholders en evalueren we op structurele wijze de samenwerking met partners.

We zijn innovatief en ondernemend

De Bibliotheek groeit in innovatie en ondernemerschap. Naast de traditionele financiering boren we nieuwe bronnen van inkomsten aan, zoals fondsen, projectsubsidies en sponsorbijdragen. Daarnaast richten we ons op extra subsidies door aansluiting te zoeken bij beleidsprioriteiten van lokale, regionale, nationale en Europese overheden. We ontwikkelen programma's en activiteiten waarvoor deelnemers een marktconform tarief betalen. Daarnaast onderzoeken we de verschillende mogelijkheden van een loyaliteitsprogramma om meer mensen aan ons te binden. Samenwerking met het bedrijfsleven omtrent lokale vraagstukken is kansrijk voor de Bibliotheek.

De Bibliotheek is een sterk merk

De Bibliotheek is een sterk en betrouwbaar merk en heeft een grote naamsbekendheid bij het publiek. Dit sterke merk gebruiken we om al onze nieuwe vormen van dienstverlening bekendheid te geven. Alle bibliotheken werken gezamenlijk verder aan een landelijke merkstrategie in de vorm van een *House of Brands*. Iedere bibliotheek heeft haar eigen karakter, merkwaarden, lokale maatschappelijke uitdagingen, maar het hart van ons merk is wat we delen en wat ons verbindt: ons verhaal en onze dromen. Bibliotheek Rijn en Venen communiceert alle dienstverlening vanuit het merk Bibliotheek, *Branded House*.

Voetnoten

- ¹ Bron: www.lezenenschrijven.nl over laaggeletterdheid
- ² Bron: www.geletterdheidinzicht.nl laaggeletterdheid per gemeente
- ³ Bron: www.lezen.nl PISA onderzoek
- ⁴ Bron: www.curriculum.nu proces en bouwstenen
- ⁵ Bron: www.bibliotheekinzicht.nl dossier Digitaal Burgerschap
- ⁶ Bron: www.bibliotheekinzicht.nl dossier Digitaal Burgerschap
- ⁷ Bron: www.slo.nl thema 21e -eeuwse vaardigheden
- ⁸ Bron: www.vng.nl landelijk onderzoek gevolgen COVID19
- ⁹ Bron: www.debibliotheeken.nl VOB merkgids 2021
- ¹⁰ Bron: www.bibliotheeknetwerk.nl Bibliotheekconvenant 2020-2023
- ¹¹ Bron: www.debibliotheeken.nl/informatie/wsob/ Bibliotheekwet

STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2022-2025

De Bibliotheek opent deuren

"een openstaande deur
naar een wereld
vol betovering"

ONZE
OMGEVING

"Wat is
onze opgave?"

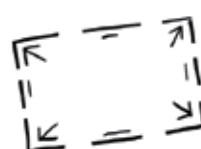
ONS
VERHAAL

"Wat is
onze visie en
ambitie?"

ONZE
DROMEN

"Hoe willen we onze
bibliotheek
positioneren?"

ONZE
KADERS

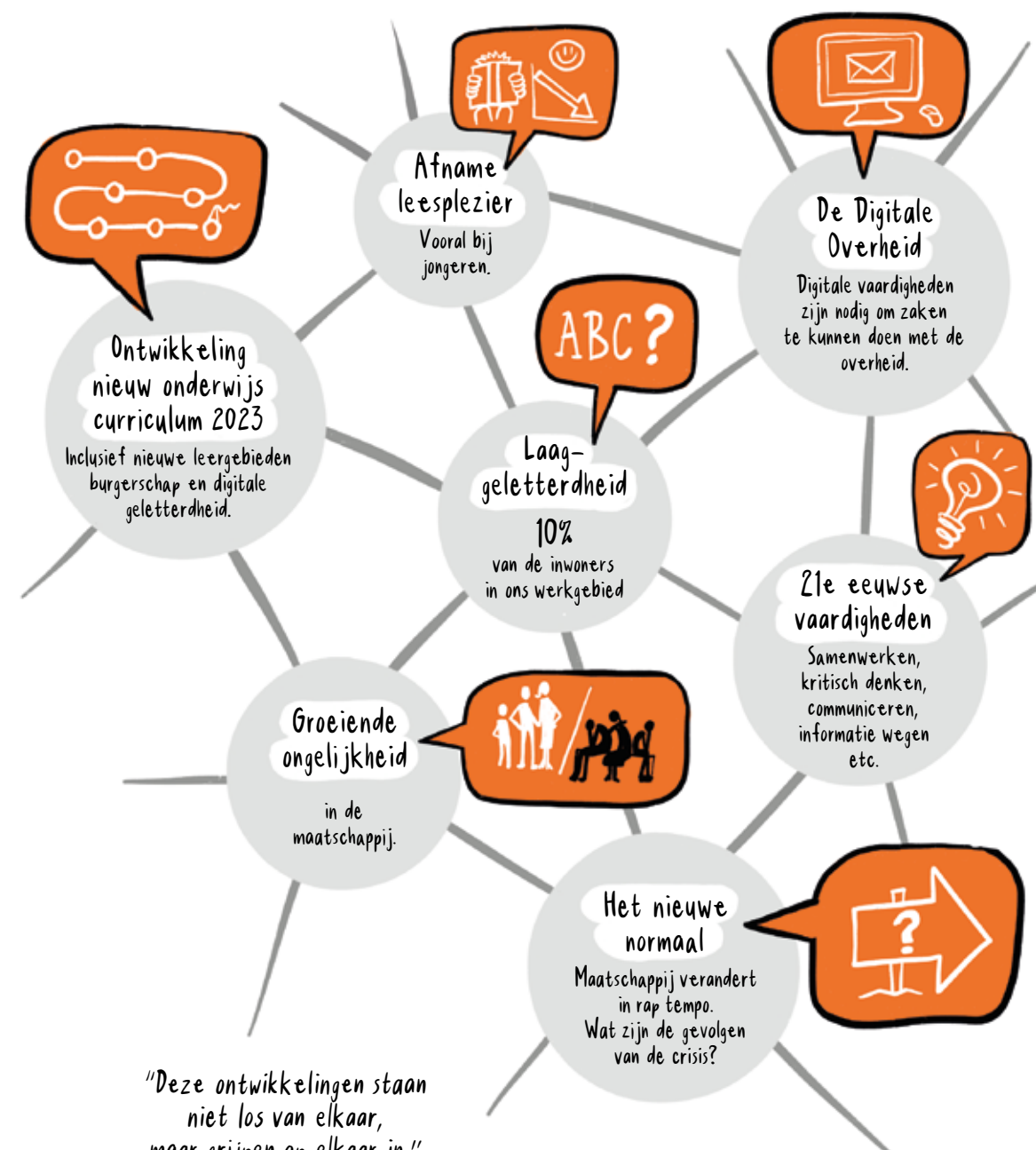
"Welke basis en
uitgangspunten
versterken we?"

ONZE OMGEVING

Externe ontwikkelingen

Wat is onze opgave?

"Deze ontwikkelingen staan
niet los van elkaar,
maar grijpen op elkaar in."

ONS VERHAAL

"De Bibliotheek als de motor van een vaardige samenleving"

ABC

1. Bevordering geletterdheid en leesplezier

2. Burgerschap en digitale inclusie

3. Leven lang ontwikkelen

"een plek waar je 'samen jezelf kunt zijn'"

"een (online) plek waar je antwoorden vindt en waar je jezelf kunt ontwikkelen"

DENKSCHETS.NL

MISSIE

Bibliotheek Rijn en Venen is dé plek voor een leven lang lezen, ontwikkelen en verrijken voor alle inwoners in ons werkgebied die dat willen.

ONZE DROMEN

1

Wij zijn expert en regievoerder op het gebied van geletterdheid en leesplezier

geletterdheid aanjagen

2

Wij investeren in burgerschap en digitale inclusie

3

Wij dagen iedereen uit zich een leven lang te ontwikkelen

MAAKPLAATS

CULTUURCOACHES

in contact met COMMUNITIES

cultureel programma

4

Duurzaamheid en Erfgoed maken ons uniek

anjager, regievoerder & verbinder i.s.m. alle erfgoedpartners

meer beleving van erfgoed

ONZE KADERS

1
TOEKOMSTGERICHTE & FLEXIBELE ORGANISATIE

- * goed bereikbaar & toegankelijk
- * een veilige plek
- * processen op orde

2
VOLDOENDE MEDEWERKERS & VRIJWILLIGERS

- * juiste persoon op de beste plek
- * oog voor talenten ontwikkelen
- * blik naar buiten:
 - communities opzoeken,
 - vraaggestuurd werken

3
AANTREKKELIJKE COLLECTIE FYSIEK + ONLINE

- * ondersteunend aan alle activiteiten

4
SAMENWERKING IN HET NETWERK

- * cocreatie
- * expertises koppelen om vraag te beantwoorden
- * verbinding
- * wendbaarheid

5
KWALITEIT, TOEZICHT & DUURZAAMHEID OP ORDE

- * GreenKey certificering
- * "Duurzaam Gastvrij"
- * Taalhuis certificering
- * Certificering Goed Geregeld
- * Governance Code Cultuur

6
WE KENNEN ONZE DOELGROEPEN

- * onderzoek naar bestaande en nieuwe klanten: wie wonen er in ons gebied en hoe gaan we hen bereiken? Welke vragen hebben zij?
- * klantenpanels & stakeholders

7
INNOVATIEF & ONDERNEMEND

- * kansen zien!
- * nieuwe bronnen van inkomsten bijv. samenwerking bedrijfsleven
- * programmering doorontwikkelen

8
DE BIBLIOTHEEK IS STERK MERK

- * landelijk House of Brands
- * ons verhaal en droom bindt ons
- * communicatie

↑ ↑
← "bouwen aan het verstevigen van onze basis en uitgangspunten"
←

Colofon

Tekst: Stonewall Tekst, Jenny Fidler
Redactie: Margreet Kuitems
Eindredactie: Jenny Fidler
Vormgeving: studioBoven grafisch ontwerp
Denkschets: Elco van Staveren, denkschets.nl
Drukwerk: Decaprint

Meer informatie?

Aarkade 10, 2406 BV Alphen aan den Rijn

+31 (0)172 475 771

info@bibliotheekrijnenvenen.nl

www.bibliotheekrijnenvenen.nl